

Lag

om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 2 kap. 10 § 2 mom. 8 punkten och 13—16 §, det inledande stycket i 2 a kap. 9 § 1 mom., 2 a kap. 9 § 1 mom. 1, 1 a och 6 punkten samt 2 mom. och 10 §, det inledande stycket i 11 § 1 mom., rubriken för 12 §, det inledande stycket i 12 § 1 mom., 12 § 1 mom. 1 punkten samt 13 § och 11 kap. 4 § 1 mom. 1 punkten,

sådana de lyder, 2 kap. 10 § 2 mom. 8 punkten i lag 1131/2022, 13 § i lagarna 1001/2012, 1374/2014 och 1131/2022, 14 § i lag 1001/2012, 15 § i lag 1374/2014 samt 16 § i lagarna 1374/2014 och 1380/2021, det inledande stycket i 2 a kap. 9 § 1 mom., rubriken för 2 a kap. 12 § och det inledande stycket i 2 a kap. 12 § 1 mom. i lag 1380/2021 samt 2 a kap. 9 § 1 mom. 1 och 6 punkten, 9 § 2 mom. och 12 § 1 mom. 1 punkten i lag 385/2023, 9 § 1 mom. 1 a-punkten i lag 445/2024, 10 § i lagarna 1380/2021, 385/2023, 685/2023 och 395/2024, det inledande stycket i 11 § 1 mom. i lag 685/2023 och 13 § i lagarna 1380/2021, 385/2023 och 685/2023 samt 11 kap. 4 § 1 mom. 1 punkten i lag 793/2025, samt

fogas till 2 kap. en ny 13 a § och till 2 a kap. en ny 10 a § som följer:

2 kap.

Allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner

10 §

Studier

Som heltidsstudier betraktas

8) studier som syftar till avläggande av påbyggnadsexamen vid universitet när deras omfattning tillsammans med andra prestationer som hör till samma studiehelhet enligt studieplanen i genomsnitt är minst fem studiepoäng per studiemånad,

13 §

Rätt till arbetslöshetsförmån för unga personer som saknar utbildning som ger yrkesfärdigheter

En ung person under 25 år, som efter grundskolan eller gymnasiet inte har genomgått någon utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter (*ung person som saknar utbildning*), ska i föregående ansökningsförfarande som gäller de studier som börjar på höstterminen ha sökt till minst två studieplatser där han eller hon uppfyller kriterierna för antagning som studerande. Höstterminen anses börja den 1 september.

RP 108/2025 rd
AjUB 9/2025 rd
RSv 165/2025 rd

En ung person som saknar utbildning har inte rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet

- 1) från början av höstterminen, om han eller hon utan giltig orsak
 - a) låtit bli att söka en studieplats på det sätt som avses i 1 mom.,
 - b) genom sitt eget förfarande har orsakat att han eller hon inte blir antagen till en sådan studieplats som avses i 1 mom.,
 - c) på något annat sätt har vägrat ta emot en sådan studieplats som avses i 1 mom.,
- 2) från och med den tidpunkt då den unga personen utan giltig orsak har förfarit enligt 1 punkten eller låter bli att inleda sådan utbildning som avses i 13 a § och som börjar vid en annan tidpunkt än höstterminen,
- 3) från och med den tidpunkt då den unga personen utan giltig orsak avbryter en sådan utbildning som avses i 13 a § eller motsvarande studier utomlands.

En ung person som saknar utbildning och som har förfarit enligt 2 mom. 1 punkten underpunkt a eller b och vid höstterminens början deltar i sysselsättningsfrämjande service, förlorar med avvikelse från 2 mom. sin rätt till arbetslöshetsförmån när den sysselsättningsfrämjande servicen upphör.

En ung person under 18 år som efter grundskolan eller gymnasiet inte har genomgått någon utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter har inte rätt till arbetsmarknadsstöd på grundval av arbetslöshet.

13 a §

Studier som ska sökas

Studier som avses i 13 § 1 mom. kan vara

- 1) utbildning som leder till examen och ger yrkesfärdigheter,
- 2) sådana gymnasiestudier som avses i 10 § 2 mom. 4 punkten när det gäller en person som endast slutfört grundskolans lärokurs,
- 3) utbildning vid folkhögskolor eller idrottsutbildningscenter som avses i lagen om fritt bildningsarbete och som enligt 10 § 2 mom. 10 punkten är heltidsstudier.

I sysselsättningsplanen och i en plan som ersätter den planens kan dessutom avtalas om sökande till

- 1) studier enligt lagen om yrkesutbildning vars syfte är avläggande av en del av en yrkesinriktad grundexamen,
- 2) utbildning enligt lagen om utbildning som handleder för examensutbildning,
- 3) utbildning avsedd för invandrare som förbereder för högskolestudier,
- 4) utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv, om personen i sina studier behöver särskilt stöd på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning på det sätt som avses i 7 § i lagen om yrkesutbildning,
- 5) arbetskraftsutbildning som ordnas tillsammans med arbetsgivaren inom ramen för gemensam anskaffning av utbildning eller i arbetskraftsutbildning som ordnats på motsvarande sätt eller annan motsvarande utbildning.

Skyldigheten att söka till en utbildning kan inte uppfyllas genom att söka till någon annan arbetskraftsutbildning än sådan utbildning som avses i 2 mom. 5 punkten.

14 §

Avvikande från tidsfristen för skyldigheten att söka till en utbildning och åtgärder i stället för skyldigheten att söka till en utbildning

I sysselsättningsplanen och i en plan som ersätter den planen kan det avtalas om avvikelse från den ansökningstid som fastställs i 13 § 1 mom. förutsatt att planen utarbetas eller revideras innan höstterminen börjar.

I sysselsättningsplanen och i en plan som ersätter den planen kan det dessutom avtalas om att studieplats kan sökas på annat sätt än det sätt som avses i 13 och 13 a § samt om åtgärder i stället för att söka en studieplats, om orsaken är

- 1) den ungas hälsotillstånd,
- 2) den ungas inlärningssvårigheter,
- 3) den ungas språkkunskaper,
- 4) den ungas särskilda inriktning på vissa studier, eller
- 5) någon annan omständighet som är jämförbar med dem som nämns i 1—4 punkten.

Som en sådan omständighet som avses i 2 mom. 5 punkten anses inte fullgörande av värnplikt eller civiltjänstgöring, om det inte finns särskilda skäl till det.

Om det i sysselsättningsplanen eller i en plan som ersätter den planen med den unga person som saknar utbildning har avtalats om att studieplats kan sökas med avvikelse från 13 och 13 a § och den unga personen utan giltig orsak förfar på det sätt som avses i 13 § 2 mom., förlorar han eller hon från och med tidpunkten för försummelsen sin rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet.

15 §

Giltig orsak att låta bli att söka en studieplats eller att avbryta studierna

De orsaker som avses i 14 § 2 mom. 1—3 och 5 punkten är för en ung person som saknar utbildning giltiga orsaker till ett förfarande enligt 13 § 2 mom. I sådana fall då studierna avbryts förutsätts det dessutom att det inte har varit möjligt att ordna studierna med beaktande av den ungas hälsotillstånd, inlärningssvårigheter och språkkunskaper.

Avvikelse från kravet i 13 § 1 mom. på när studierna ska inledas kan göras, om en ung person som saknar utbildning har sökt en studieplats efter ingången av september men senast före utgången av augusti följande år, innan personen registrerat sig som arbetssökande.

På en ung person som saknar utbildning tillämpas inte bestämmelserna i 13 § 2 mom., 14 § och 2 a kap., om han eller hon

- 1) till följd av begränsningarna i 13 och 14 § redan har förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet, och
- 2) med stöd av 1 mom. inte har återfått sin rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet.

Bestämmelser om rätt till arbetslöshetsförmåner under tiden för sysselsättningsfrämjande service finns i 10 kap.

16 §

Återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa i fråga om unga personer som saknar utbildning

En ung person som saknar utbildning och som på grund av de begränsningar som anges i 13 eller 14 § har förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån, har rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet, om han eller hon

- 1) har genomgått en utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter, eller
- 2) under minst 21 kalenderveckor har handlat på det sätt som avses i 2 a kap. 10 a § 1 mom.

2 a kap.

Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

9 §

Förfaranden i samband med jobsökning och arbetskraftsservice

En arbetssökande har under sju dagar efter en underlåtelse eller ett annat förfarande inte rätt till arbetslöshetsförmån, om han eller hon som arbetslös eller i lönesubventionerat arbete eller som mottagare av arbetslöshetsförmån enligt 3 kap. 3 § 3 mom. utan sådan orsak som avses i 11—14 § eller en med dessa jämfällbar giltig orsak

1) uteblir från en inledande intervju som avses i 31 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice eller från ett samtal om jobsökning som avses i 34 § i den lagen,

1 a) med sitt eget förfarande, genom att uppge oriktiga eller bristfälliga uppgifter eller på något annat motsvarande sätt, är orsak till att det för honom eller henne inte ordnas ett sådant samtal om jobsökning eller ett sådant kompletterande samtal om jobsökning som avses i 34 och 35 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

6) låter bli att söka ett sådant arbete som arbetskraftsmyndigheten har anvisat den arbetssökande att söka eller genom sitt eget förfarande är orsak till att jobsökningen inte leder till sysselsättning,

Närmare bestämmelser om tidpunkten för när en arbetssökande anses ha förfarit på det sätt som avses i 1 mom. 5 eller 6 punkten utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Återkommande förfaranden i samband med jobsökning och arbetskraftsservice

En arbetssökande som på nytt under 12 månader förfar på ett sådant sätt som avses i 9 § har inte rätt till arbetslöshetsförmåner (*skyldighet att vara i arbete*).

Det som föreskrivs i 1 mom. och i 9 § tillämpas inte under den tid den arbetssökande enligt 1 mom. eller 9 § inte har rätt till arbetslöshetsförmåner. Det som föreskrivs i 1—8 § samt i 2 kap. 13 § 2 mom. och 14 § 3 mom. tillämpas inte under tiden för skyldighet att vara i arbete.

10 a §

Återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa

Rätten till arbetslöshetsförmån återställs efter ett förfarande som har lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete när den arbetssökande i sammanlagt minst sex kalenderveckor har

1) varit i sådant arbete som räknas in i arbetsvillkoret eller i annat lönesubventionerat arbete,
2) deltagit i någon annan sysselsättningsfrämjande service än arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller frivilliga studier enligt 28—31 § i lagen om främjande av integration,

3) bedrivit frivilliga heltidsstudier enligt 2 kap. 10 § 2 mom., eller

4) varit sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller eget arbete.

Rätten till arbetslöshetsförmån återställs också efter ett förfarande som har lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete, om

1) den arbetssökande inom tre månader efter en i 31 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice avsedd inledande intervju rättar ett i 9 § 1 mom. i denna lag avsett förfarande

som lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete; skyldigheten att vara i arbete gäller dock alltid i minst 14 dagar, eller

2) minst fem år har förflutit från det att en skyldighet att vara i arbete inträdde.

Vid tillämpningen av 1 mom. 1 punkten kan arbetet med avvikelse från 5 kap. 4 § 1 mom. beaktas enligt när det har utförts, men det utförda arbetet och lönen för det beaktas dock bara en gång.

11 §

Giltig orsak att inte delta i åtgärder som ingår i serviceprocessen för arbets sökande

En arbets sökande har giltig orsak att utebli från en inledande intervju, ett samtal om jobsökning eller ett kompletterande samtal om jobsökning som avses i 31, 34 och 35 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, en bedömning av behovet av tjänster enligt 14 § i lagen om främjande av integration och ett möte där en plan som ersätter sysselsättningsplanen ska utarbetas eller revideras, om

12 §

Giltig orsak att inte fullgöra jobsökningsskyldigheten

En arbets sökande har giltig orsak att låta bli att söka arbetsmöjligheter på det sätt som förutsätts i sysselsättningsplanen eller i en plan som ersätter den planen om

1) den jobsökningsskyldighet som ingår i planen inte motsvarar det som föreskrivs i 45—48 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

13 §

Giltig orsak att inte söka arbete som erbjuds av arbetskraftsmyndigheten

En arbets sökande har giltig orsak att låta bli att söka sådant arbete som arbetskraftsmyndigheten anvisat honom eller henne att söka av de orsaker som avses i 5—8 §.

Dessutom har den arbets sökande en giltig orsak att låta bli att söka det arbete arbetskraftsmyndigheten anvisat om mottagandet av arbete leder till att arbetskraftsutbildning eller den arbets sökandes i 9 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice eller i 28—31 § i lagen om främjande av integration avsedda frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån avbryts av orsaker som är oberoende av personen själv.

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande av arbetskraftsmyndigheten

Arbetskraftsmyndigheten ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om

1) sådana i 2 och 2 a kap. angivna förutsättningar för att få förmåner som enligt 4 a § inte omfattas av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets behörighet att ge utlåtande, när detta behövs,

14 kap.

Särskilda bestämmelser

1 c §

Kalkylmässig omvandling av en arbetsvillkorsmånad till kalenderveckor

I en i 5 kap. 4 och 4 b § avsedd arbetsvillkorsmånad anses ingå fyra kalenderveckor och i en halv arbetsvillkorsmånad två kalenderveckor vid tillämpning av 2 kap. 16 § 1 mom. 2 punkten, 2 a kap. 10 a § 1 mom. 1 punkten eller 7 kap. 2 § 3 mom. 1 punkten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026. Bestämmelserna i det inledande stycket i 2 a kap. 9 § 1 mom. samt 2 a kap. 9 § 2 mom., 10 och 10 a § träder dock i kraft först den 1 mars 2026.

På en arbetssökandes förfarande som avses i 2 a kap. som ägt rum före ikraftträdandet av det inledande stycket i 2 a kap. 9 § 1 mom. samt 2 a kap. 9 § 2 mom., 10 och 10 a § i denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av de nämnda bestämmelserna.

En arbetssökandes förfarande enligt 2 a kap. 9 §, på basis av vilket han eller hon inte har ålagts en tid utan ersättning före den 1 mars 2026, beaktas inte vid tillämpningen av 2 a kap. 10 § i denna lag.

Helsingfors den 22 december 2025

Republikens President

Alexander Stubb

Arbetsminister Matias Marttinen

